

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

Кафедра судочинства

Кузьмич О.Я.

ПРОВАДЖЕННЯ У СІМЕЙНИХ СПРАВАХ

**методичні вказівки для підготовки до семінарських
занять студентів 4-го курсу денної та заочної форм
навчання спеціальності «Право»**

Івано-Франківськ, 2024

УДК 347.965 (477)

ББК 67.76 (4Укр)

К 89

Затверджено на засіданні кафедри судочинства Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

Рецензенти:

Кернякевич-Танасійчук

Юлія Володимирівна

доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри судочинства
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Петечел Надія

Михайлівна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри судочинства
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

К 89

Кузьмич О. Я. Провадження у сімейних справах: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. 35 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану освітнього рівня «бакалавр» спеціальності «Право» і призначені для підготовки до семінарських занять студентів 4-го курсу денної форми навчання із навчальної дисципліни «Провадження у сімейних справах», а також для підготовки до складання заліку. В посібнику викладені: зміст навчальної дисципліни і тематика семінарських занять для студентів денної та заочної форм навчання. До кожної теми подано методичні рекомендації, що допоможуть студенту якісніше оволодіти темою, питання для обговорення, завдання для самоконтролю, практичні завдання, перелік літератури та нормативно-правових актів. Розроблені методичні вказівки призначені для студентів, викладачів, аспірантів.

© Кузьмич О.Я., 2024

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематика та зміст семінарських занять для денної форми навчання.....	5
Тема 1. Загальні положення судового захисту сімейних прав та інтересів.....	5
Тема 2. Справи про розірвання шлюбу, недійсність шлюбу та встановлення режиму окремого проживання.....	7
Тема 3. Справи про визначення правового режиму майна подружжя.....	10
Тема 4. Справи про визнання батьківства (материнства) та їх оспорування.....	13
Тема 5. Справи про стягнення аліментів.....	17
Тема 6. Справи пов'язані із вихованням дітей.....	20
Тема 7. Справи про усиновлення	23
Тема 8. Справи про встановлення судом юридичного факту сімейно-правового характеру, що є підставою для виникнення, зміни чи припинення інших правовідносин: правова природа та особливості розгляду	26
Тематика та зміст семінарських занять для заочної форми навчання.....	30
Тема 1. Справи про визначення правового режиму майна подружжя.....	30
Тема 2. Справи пов'язані із вихованням дітей.....	33

ВСТУП

«Провадження у сімейних справах» як навчальна дисципліна, опосередковує систему знань, ідей і наукових поглядів про правовідносини, які складаються у зв'язку із розглядом і вирішенням судами загальної юрисдикції справ, які впливають із сімейних правовідносин.

Для вивчення специфіки цих правовідносин даною навчальною дисципліною передбачається відповідний обсяг тем. Це зокрема теми, які стосуються загальних положень судового захисту сімейних прав та інтересів учасників сімейних правовідносин, особливостей судового розгляду справ про розірвання шлюбу та визнання його недійсним, процесуальних особливостей поділу майна подружжя, особливостей розгляду справ, які виникають у зв'язку із здійснення подружжям своїх особистих немайнових та майнових прав, а також виконання ними обов'язків один щодо одного, а також своїх дітей чи батьків, справи про визнання батьківства (материнства), та їх оспорювання, справи про усиновлення, а також інші справи, якими опосередковується потреба у встановленні учасниками сімейних правовідносин матеріальних фактів.

Вивчення цієї дисципліни спрямовано на формування у студентів системи знань щодо сутності та специфіки судового захисту учасниками сімейних правовідносин своїх суб'єктивних прав та інтересів, що у свою чергу сприятиме їм зрозуміти правову природу цієї форми захисту сімейних прав та інтересів, та її співвідношення з іншими юрисдикційними та не юрисдикційними формами захисту порушених, невизнаних чи оспорюваних прав та інтересів таких учасників.

Саме для досягнення цієї мети сформовано тематику та зміст методичних вказівок. Зокрема визначені теми, рекомендації щодо підготовки до них, сформовано перелік завдань та визначено перелік рекомендованої літератури.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

ТЕМА № 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Дана тема присвячена загальним положенням судового захисту порушених, невизнаних чи оспорюваних суб'єктивних прав та інтересів учасників сімейних правовідносин. Тому готуючись до цієї теми треба звернути увагу на правову природу сімейних спорів, критерії їх класифікації, характер спору про право, які ними опосередковуються, та способи його вирішення у судовому порядку.

Не менш важливе питання в межах цієї теми є питання, яке стосується саме особливостей судового захисту таких прав та інтересів в порядку здійснення цивільного судочинства з огляду на його види, на що треба буде звернути увагу ознайомлюючись із юридичною літературою та судовою практикою.

Питання для обговорення

1. Поняття та правова природа сімейних прав та обов'язків
2. Спори, які випливають із сімейних правовідносин: правова природа та класифікація
3. Форми вирішення спорів, які випливають із сімейних правовідносин
4. Способи захисту сімейних прав та інтересів: поняття та класифікація

Питання для самоконтролю

1. *Яка правова природа сімейних прав та інтересів учасників сімейних правовідносин?*
2. *Хто є учасниками сімейних правовідносин?*
3. *Які відомі Вам способи захисту сімейних прав та інтересів?*
4. *Які відомі Вам форми захисту сімейних прав та інтересів?*
5. *В чому полягають особливості саме судової форми захисту сімейних прав та інтересів учасників сімейних правовідносин?*

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Судовий захист сімейних прав та інтересів»

Практичні завдання

1. У зв'язку із конфліктом особистого характеру дружина Семена Николенка поміняла серцевину у замку у зв'язку із чим Семен не зміг потрапити до свого будинку.

Визначіть форми та способи захисту Семеном Николенком своїх прав у ситуації, яка склалася? Відповідь обґрунтуйте.

2. Марина Корнієнко будучи неповнолітньою (16 р.) і перебуваючи і тривалому конфліктів із своїми батьками звернулася із заявою до служби у справах сім'ї та молоді Івано-Франківської військової обласної державної адміністрації.

У своєму листі вона наголосила, що із таким зверненням їй рекомендувала звернутися її сусідка Оксана, яка такий шлях уже пройшла. Тому просить, щоб служба у справах сім'ї та молоді Івано-Франківської військової обласної державної адміністрації вплинула на її батьків і захистила від їх негативного впливу, який проявляється у тому, що останні її змушують вчитися виключно на відмінно, рекомендують їй з ким вона має товаришувати і як одягатися.

Чи належить вирішення даного питання до компетенції служби у справах сім'ї та молоді Івано-Франківської військової обласної державної адміністрації? Відповідь обґрунтуйте.

3. К. Петренко, проживаючи у м. Івано-Франківську окремо від дружини К. Петренко та їх малолітньої дитини Світлани Петренко звернувся до органу опіки та піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради із заявою про визначення способу його участі у вихованні дитини та спілкування із нею.

Чи належить вирішення даного питання до компетенції виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

5. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

6. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

7. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

8. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 2. СПРАВИ ПРО РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ, НЕДІЙСНІСТЬ ШЛЮБУ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ

Однією із категорій справ, яка вирішується в порядку здійснення цивільного судочинства, є справи про розірвання шлюбу. Це специфічна категорія справ, яка має свої особливості в частині застосування норм процесуального права. Тому готуючись до цієї теми треба звернути увагу не тільки на вид цивільного судочинства, за правилами якого можуть розглядатися відповідні справи, але й також питання, які пов'язані із застосуванням правил про підсудність, колом учасників цих справ, та питання, які пов'язані із доказуванням та доказами.

Не менш важливими є також питання, на які треба звернути увагу, це питання щодо особливостей застосуванням норм процесуального права при їх підготовці до їх розгляду по суті та самому їх розгляді по суті.

Особливу увагу привертають до себе також питання, які стосуються процесуальних особливостей розгляду таких справ, як справи, які пов'язані із визначенням режиму окремого проживання подружжя. Такий правовий режим визначений в нормах матеріального права, але його застосування є можливим виключно у порядку здійснення цивільного судочинства.

Питання для обговорення

1. Розірвання шлюбу за позовом одного із подружжя
2. Розірвання шлюбу за спільною заявою подружжя, яке має дітей
3. Визнання шлюбу недійсним : правова природа та процесуальні особливості розгляду відповідної категорії справ
4. Встановлення режиму окремого проживання подружжя: правова природа та процесуальні особливості розгляду відповідної категорії справ

Питання для самоконтролю

1. Яка правова природа шлюбу у сімейному праві?
2. Назвіть підстави для розірвання шлюбу?
3. В який спосіб учасники сімейних правовідносин можуть реалізувати право на розірвання шлюбу?
4. За яких умов розірвання шлюбу може відбутися у судовому порядку?
5. До компетенції яких судів в Україні належить розірвання шлюбу?

6. *За правилами якого виду цивільного судочинства у цивільному процесі можуть розглядатися справи про розірвання шлюбу?*

7. *Що таке недійсність шлюбу та за яких умов він може бути визнаний недійсним?*

8. *У порядку якого виду провадження у цивільному судочинстві можуть розглядатися справи про визнання недійсним шлюбу?*

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Розірвання шлюбу у судовому порядку»

2. Підготуйте презентацію на тему: «Визнання шлюбу недійсним»

3. Підготуйте презентацію на тему: «Встановлення режиму окремого проживання подружжя»

Практичні завдання

1. С. Калиній будучи у березні 2022 р. мобілізованим до лав ЗС України у грудні 2023 р. повернувся у відпустку уже із своєю новою цивільною дружиною та новонародженою дитиною. Про це довідалася його офіційна дружина М. Калиній з якою у нього була народжена дочка Оксана.

М. Калиній працювала суддею Івано-Франківського міського суду.

Які правила про підсудність мають бути використані М. Калиній у разі розірвання нею шлюбу у судовому порядку та який порядок їх вирішення?

2. За наслідками оновлення військово-облікових даних працівниками Івано-Франківського ТЦК та соціальної підтримки було виявлено ознаки фіктивного шлюбу громадянина Л. Симоненка та С. Ізотової, старшої за нього на 20 р., яка на момент реєстрації шлюбу в ОРАЦС була інвалідом II групи.

Відповідні матеріали працівники Івано-Франківського ТЦК та соціальної підтримки надіслали до Івано-Франківської міської прокуратури.

Івано-Франківська міська прокуратура за наслідками отримання відповідних матеріалів звернулася до Івано-Франківського міського суду із позовом до Л. Симоненка про визнання шлюбу недійсним на підставі абз. 2 ч. 2 ст. 40 СК України.

Івано-Франківський міський суд відкрив провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження та призначив справу до підготовчого судового засідання.

В підготовчому судовому засіданні С. Ізотова звернулася до суду із клопотанням про закриття провадження у справі у зв'язку із безпідставністю пред'явленого прокурором позову.

Незважаючи на заперечення прокурора суд закриття провадження у справі.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. Н.П. Семенко звернулася до суду із позовом про визнання її шлюбу із І.К. Семенко недійсним. Свої вимоги обґрунтовувала тим, що вона із відповідачем була знайомою не довго, але відповідач наполягав на укладенні шлюбу.

Після його реєстрації подружні стосунки у них не склалися, він уникав її, спав в окремій кімнаті, пояснював свою поведінку тим, що ще не звик до неї.

Через кілька місяців таких невизначених стосунків на вимогу Н.П. Семенко І.К. Семенко зізнався, що він її покохав, і не хотів втратити, а тому приховав від неї, що за станом здоров'я не може бути батьком і запропонував їй народити дитину за допомогою штучного запліднення з чим вона не погодилася.

У відзиві на позов відповідач не визнає позовних вимог і просив призначити процедуру врегулювання спору за участю судді.

Яке рішення у цій ситуації має прийняти суд і в якому порядку?

4. Подружжя Дорошенко П.С. та Дорошенко Д.С. звернулися до суду з позовом про розірвання шлюбу.

Свої вимоги мотивували тим, що вони не підтримують подружні стосунки, проживають окремо, тому, що за час спільного проживання у них не має спільних інтересів, крім доньки. Вони не бажають бути разом, вони живуть кожен своїм життям і не намагаються перейматися проблемами іншого.

Відносно місця проживання і виховання дочки вони уклали договір, який вони подали разом із заявою.

Вони також домовились про розмір аліментів, який батько буде сплачувати на утримання дочки, оскільки дочка залишається із матір'ю. Цей договір нотаріально посвідчений подружжя також додало до позовної зави.

У позові подружжя просило розірвати шлюб, визначити згідно укладених договорів місце проживання дитини та її утримання другим із батьків.

Суд відмовив у відкритті провадження у справі посилаючись на те, що у даному випадку відсутнім є предмет спору.

Дайте оцінку діям суду.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ

спільного майна подружжя : Постанова пленуму Верховного суду України № 11 від 21.12.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>

5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин /Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА № 3 СПРАВИ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ

Поділ майна подружжя є однією із категорій справ, яка є найбільш поширеною у судовій практиці з точки зору спорів, які впливають із сімейних правовідносин. Тому готуючись до цієї теми треба звернути увагу на особливості застосування правил про підсудність, питання, які пов'язані із визначенням предмету доказування та доказів, які мають бути подані до суду, а також особливості, які пов'язані із підготовкою процесуальних документів.

Не менш важливими є також питання, які впливають із спорів про право із шлюбного договору. Тому готуючись слід також звернути увагу на предмет доказування, докази, а також коло учасників, які можуть бути залучені судом при розгляді цієї категорії справ.

Питання для обговорення

1. Поділ спільного сумісного майна подружжя
2. Зміна та розірвання шлюбного договору
3. Визнання недійсним шлюбного договору

Питання для самоконтролю

1. Що таке спільна сумісна власність подружжя та за яких умов вона виникає?
2. В чому полягає особливість спору про право між подружжям у разі визначення правового режиму їх майна?
3. Визначте коло учасників цивільної справи у спорах, які випливають із визначення правового режиму майна подружжя?
4. Які правила про підсудність використовуються при вирішенні спорів про правовий режим майна подружжя?
5. Визначте предмет доказування у справах про правовий режим майна подружжя?
6. У яких випадках може використовуватися інститут забезпечення позову при розгляді цієї категорії справ?
7. Що таке зустрічне забезпечення і чи можливим є його використання при розгляді цієї категорії справ?
8. Визначте підстави та предмет позову у справах про зміну та розірвання шлюбного договору?
9. Які правила про підсудність використовуються при розгляді даної категорії справ?
10. Визначте коло учасників даної категорії сімейних справ?
11. Чи сплачується судовий збір при розгляді справ про зміну та розірвання шлюбного договору?

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Поділ спільного сумісного майна подружжя»
2. Підготуйте презентацію на тему: «Розірвання шлюбного договору»
3. Підготуйте презентацію на тему: «Визнання недійсним шлюбного договору»

Практичні завдання

1. Укладаючи шлюб С. Литовченко та М. Мельникович уклали шлюбний договір. Через 2 роки подружнього життя С. Литовченко перебуваючи на сезонних роботах закордоном зазнав травм, після чого повернувся в Україну і став інвалідом II групи.

Ставши інвалідом II групи попросив М. Мельникович змінити шлюбний договір, так як можливості його виконувати у частині її утримання, а також їхніх двох малолітніх дітей, уже не було.

Однак дружина не погодилась змінювати шлюбний договір, після чого С. Мельникович вирішив у судовому порядку його змінити.

Визначте підстави та предмет позову? Відповідь обґрунтуйте.

2. С. А. Руденко звернулася із позовом до Г.К. Руденко про розірвання шлюбу та поділ майна. Свої вимоги вона аргументувала тим, що вони із Г.К. Руденко перебувають у шлюбі із 2020 р. За час перебування у шлюбі вони із Г.К. Руденко нічого спільного не купляли. Квартира, в якій вони проживали за адресою м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності 21/2, належала на праві власності її чоловікові Г.К. Руденко. Водночас пральна машина, праска та холодильник було придбано за її власні кошти.

Тому просила суд визнати право власності на ці побутові прилади і їх вилучити у Г.К. Руденко

Позов був пред'явлений до Івано-Франківського міського суду 21.09.2024 р. При цьому С. А. Руденко як і Г.К. Руденко були зареєстровані у м. Коломия. Суд 30.09.2024 р. відкрив провадження у справі і призначив справу до її розгляду за спрощеною процедурою з повідомленням учасників цивільної справи на 20.10.2024 р.

У відзиві на позов відповідач визнав позовні вимоги і просив розглянути справу за його відсутності.

Суд розгляну справу за одне судове засідання і задовольнив вимоги у повному обсязі. При цьому С. А. Руденко була допитана як свідок про обставини придбання побутових приладів.

Чи законними є дії суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. Обидва громадянина України (подружжя Світлана та Микола Симкуличі) проживали на постійній основі за межами України, зокрема в республіці Чехія. При цьому в 2024 р. дійшли висновку, що подальше їх перебування в шлюбі суперечитиме їхнім інтересам та інтересам їхніх неповнолітніх дітей у зв'язку із чим вирішили розірвати його та здійснити поділ майна.

З метою звернення до суду представник Світлани Симкулич підготував клопотання до Верховного Суду про визначення останнім суду України, який має розглядати відповідну справу.

Серед спільно нажитого майна у них в Україні залишилися квартира трикімнатна, яка здавалася ними в оренду.

Яке процесуальне рішення в даній ситуації має прийняти Верховний Суд?

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя :Постанова пленуму Верховного суду України № 11 від 21.12.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>

5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 4. СПРАВИ ПРО ВИЗНАННЯ БАТЬКІВСТВА (МАТЕРИНСТВА) ТА ЇХ ОСПОРЮВАННЯ

Визначення походження дитини не завжди має безспірний характер у сімейному праві. А в окремих випадках є потреба і у встановленні фактів про батьківство (материнство). Тому готуючись до цієї теми необхідно з'ясувати характер спору про право у справах, які пов'язані із визначення походженням дитини, так як він впливає на особливості її розгляду в судовому порядку.

Крім того, не менш важливе значення має також питання встановлення фактів про батьківство (материнство). Тому слід звернути увагу на процесуальні особливості розгляду такої категорії справ у порядку окремого провадження.

Питання для обговорення

1. Справи про визнання батьківства (материнства)
2. Справи про встановлення факту батьківства (материнства)

3. Справи про оспорювання батьківства (материнства)

Питання для самоконтролю

1. *Яка правова природа батьківства та материнства як інститутів сімейного права України?*
2. *Який характер спору про право у справах, які впливають із визнання батьківства (материнства) та їх оспорювання?*
3. *За правилами якого виду цивільного судочинства розглядаються справи про визнання батьківства (материнства) та їх оспорювання?*
4. *Які обставини охоплюються предметом доказування у справах про визнання батьківства (материнства) та їх оспорювання, та якими доказами вони можуть підтверджуватися?*
5. *В чому полягає специфіка справ про встановлення факту батьківства (материнства) та в чому їх відмінність від справ про визнанням батьківства (материнства)?*
6. *Визначте предмет доказування у справах про виключення із записів актів цивільного стану як батька чи матір дитини?*

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про визнання батьківства»
2. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про оспорювання материнства»
3. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про встановлення факту батьківства (материнства)»

Практичні завдання

1. П. Зелена звернулася до суду із позовом про визнання П.С. Стрільця своїм батьком.

Свої вимоги вона обґрунтовувала тим, що після своєї матері вона знайшла документи, листування. Серед них знайшла листи Стрільця Павла Стаховича, адресованій її матері, в яких він розпитував про неї, її здоров'я, запевняв маму, що він любить їх обох і не відмовляється від того, що є її батьком, але не може визнати цього факту офіційно, тому що завдасть болю та образи своїй сім'ї.

Вона знайшла П.С. Стрільця і виявила, що він живе на сусідній вулиці, оскільки вони з її матір'ю були односельцями і вчилися в одній школі. Вона попросила батька хоч раз визнати офіційно своє батьківство, але він відмовився.

Знайдені листи, в яких П.С. Стрільць визнає своє батьківство, а також те, що запис про нього в актовому записі про її походження як про батька зроблено зі слів матері, на її думку є підставою для того, щоб вона у судовому порядку визнала П.С. Стрільця своїм батьком.

Чи має право на позов І.П. Зелена? Визначте предмет доказування, перелік доказів, які мають бути надані І.П. Зеленою в обґрунтування своїх вимог, а також коло учасників цивільної справи? Відповідь обґрунтуйте.

2. Щербакова С.І звернулася до суду з позовом до Ігнатенка П.П про визнання батьківства та стягнення аліментів.

Свої вимоги вона аргументувала тим, що з відповідачем Ігнатенком П.П вела сімейне життя без укладення шлюбу з листопада 2022 р. по листопад 2024 р. Вона народила йому сина Щербакова З.П. в серпні 2024 р. Відповідач є його батьком, однак він відмовився подати до органів РАЦС заяву про реєстрацію батьківства і не надає їй матеріальної допомоги на утримання дитини.

Батьківство відповідача стосовно сина Щербакова З.П. підтверджується спільним проживанням з відповідачем і веденням спільного господарства до народження дитини і після.

Разом з Ігнатенка П.П вони придбали в кредит телевізор «Панасонік» і холодильник «Норд».

Крім того, Щербакова С.І. звернулася із клопотанням до суду про призначення судово-генетичної експертизи, яка дозволить встановити батьківство Ігнатенка П. П. щодо її сина Щербакова З.П. Однак суд відмовив у задоволенні такого клопотання посилаючись на те, що для проведення такої експертизи має бути спільна заява сторін у справі.

Суд відкрив провадження у справі.

Вимогу про стягнення аліментів виділив у самостійне провадження.

Ігнатенко П.П. відзив на позов не подав.

За наслідками розгляду справи по суті суд відмовив у задоволенні позову про визнання батьківства, посилаючись на те, що прямих доказів позивачкою не було надано.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. С. Тринчій перебувала у поганих стосунках із своїм повнолітнім сином М. Тринчій, який ніде не працював і займався пияцтвом. С. Тринчій свого часу усиновила М. Тринчій, про що останньому не було відомо.

З огляду на ситуацію, яка склалася, С. Тринчій звернулася до суду із позовом про оспорення свого материнства та виключення з актового запису про неї як матір М. Тринчій.

Суд відкрив провадження у справі. З огляду на те, що М. Тринчій, будучи належним чином повідомленим про час і місце розгляду відповідної справи не з'явився на судові засідання і не подавав відзиву на позов, суд постановив заочне рішення, яким задовольнив позовні вимоги у повному обсязі.

С. Тринчій не заперечувала про заочний розгляд справи.

Чи законними є дії суду? Чи належним чином визначені підстава та предмет позову С. Тринчій? Відповідь обґрунтуйте.

4. У зв'язку із виїздом Н.В. Сергійченка на постійне місце проживання за кордон І.І. Петрова звернулася до Івано-Франківського міського суду про забезпечення доказів ще до пред'явлення нею позову про встановлення батьківства, зокрема шляхом допиту Н.В. Сергійченка як свідка, який може підтвердити обставини, що К.Н. Петров визнавав її сина Івана своєю дитиною, надавав їм обом допомогу при народженні Івана та піклувався про них.

Оцініть ситуацію, яка склалася? Чи є підстави для задоволення такої заяви? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і позбавлення та поновлення батьківських прав : Постанова пленуму Верховного суду України № 3 від 30.03.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>

5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА № 5. СПРАВИ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ

Як передбачено ч. 1 ст. 75 СК України дружина, чоловік повинні матеріально підтримувати один одного. Право на утримання (аліменти) має той із подружжя, який є непрацездатним, потребує матеріальної допомоги, за умови, що другий із подружжя може надавати матеріальну допомогу (ч. 2 ст. 75 СК України). Крім того, згідно із ч. 1 ст. 180 СК України батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Як впливає із зазначеного, спори, які впливають із утримання (стягнення аліментів) у сімейних правовідносинах, є серед тих, які найбільш поширені у судовій практиці.

Тому готуючись до заняття, необхідно звернути увагу на предмет доказування, докази, які мають бути подані до суду, а також процесуальні особливості розгляду наведеної категорії справ.

Питання для обговорення

1. Види справ про стягнення аліментів та їх правова природа
2. Справи про стягнення аліментів одному із подружжя
3. Справи про стягнення аліментів на малолітніх та неповнолітніх дітей
4. Справи про стягнення аліментів на непрацездатних батьків
5. Справи про стягнення аліментів на повнолітніх дітей
6. Справи про стягнення аліментів з інших членів сім'ї (родичів)

Питання для самоконтролю

1. В чому полягає характер спору про право, який впливає із аліментних зобов'язань?
2. Яка правова природа безспірних прав, які впливають із аліментних зобов'язань?
3. За правилами якого виду цивільного судочинства розглядаються справи, які впливають із аліментних зобов'язань?
4. У яких випадках, суд загальної юрисдикції може видати судовий наказ про стягнення аліментів?
5. Які особливості примусового виконання судових рішень у справах про стягнення аліментів?

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про стягнення аліментів одному із подружжя»
2. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про стягнення аліментів на малолітніх та неповнолітніх дітей»

3. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про стягнення аліментів на непрацевдатних батьків»

Практичні завдання

1. С. Петрова з січня 2022 р. по вересень 2024 р. перебувала у цивільному шлюбі із К. Калиній від якого у них у грудні 2023 р. народилася дитина. Враховуючи, що крім допомоги на дитину в С. Петрової інших доходів не було С. Петрова звернулася до суду із позовом про стягнення аліментів із її чоловіка на свою користь у розмірі $\frac{1}{4}$ його доходу до досягнення їхньою дитиною повноліття.

Суд відкрив провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи.

У відзиві на позов відповідач визнав позовні вимоги частково, зокрема погодився сплачувати аліменти на користь своєї цивільної дружини у розмірі $\frac{1}{4}$ свого доходу, але до тих пір, до поки він перебуває у лавах ЗС України.

Яке рішення у цій ситуації має прийняти суд у частині вирішення спору про право? Відповідь обґрунтуйте.

2. С. Іваненко – син С. Шинкаренко від її першого шлюбу. Будучи юристом, С. Іваненко на прохання своєї матері підготував позовну заяву до суду про розірвання шлюбу і поділ майна. Однак суд залишив позовну заяву без руху посилаючись на те, що в С. Іваненка є неналежним чином посвідчені повноваження, зокрема є відсутньою довіреність?

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. О.П. Березна звернулася із позовом до О.К. Гриба про стягнення аліментів на утримання дітей, зокрема сина Євгена 18.11.2015 р. народження і дочки Ксенії, 12.10.2018 р. народження, в розмірі $\frac{1}{3}$ з усіх видів заробітку О.К. Гриба починаючи із 01.04.2024 р. до досягнення повноліття сином і закінчення університету дочкою (01.04. 2024 р. був пред'явлений позов О.П. Березною).

Свої вимоги обґрунтувала тим, що 12.08.2020 р. шлюб із відповідачем розірвано, і з цього моменту він припинив утримувати дітей. Син навчається у школі, а дочка в університеті, тобто діти повністю перебувають на її утриманні.

Пропозицію домовитись про участь відповідача в утриманні дітей, відповідач залишив без відповіді.

Відповідач не подав відзив на позов і на судові засідання не з'являвся, будучи належним чином повідомленим про час і місце його розгляду.

Розглянувши заочно справу у порядку спрощеного позовного провадження суд задовільнив позовні вимоги у повному обсязі.

Крім того, наклав штраф на відповідача у розмірі 0,3 прожиткового мінімуму для працевдатних осіб.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

4. С.П. Ігнатенко звернулася із позовом до П.П. Ігнатенка про стягнення аліментів в розмірі 650 грн.

Свої вимоги аргументувала тим, що вона навчається в Ужгородському державному університеті. Перебуває на утриманні своєї матері Галини Петрівни Ігнатенко. Її дохід складається із стипендії в розмірі 2800 грн. на місяць. Водночас фактичні витрати на місяць перевищують цю суму, зокрема проживання у гуртожитку - 890 грн., сніданок, обід і вечеря 450 грн., проїзд – 600 грн., канцтовари і засоби гігієни – 500 грн, придбання одягу – 500 грн., відвідування кінотеатру – 500 грн.

Вона потребує матеріальної допомоги з боку відповідача, але він її зі свого боку добровільно не надає.

Мукачівський районний суд відкрив провадження у справі. В ухвалі про відкриття провадження у справі зобов'язав позивачку надати додаткові документи, які підтверджують заявлені вимоги, зокрема довідку про її навчання в Ужгородському державному університеті та проживання в гуртожитку.

У строки, які обумовлені в ухвалі суду позивачка не надала відповідні документи. На судові засідання не з'являлася.

Суд на підставі п. 9 ч. 1 ст. 257 ЦПК України залишив позовну заяву без розгляду.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

5. С.П. Сопчак звернулася із позовом до П.П. Собчак про стягнення коштів на утримання внучки. Свої позовні вимоги аргументувала тим, що вона у 2022 р. народила дочку Ольгу, батько якої невідомий. У цей час дитина потребує матеріальної допомоги у зв'язку із тим, що вона не працює і є матір'ю одиночкою. П.П. Собчак є дідом Ольги Собчак. На її думку П. Собчак має можливість і може утримувати внучку, яка потребує матеріальної допомоги, але не бажає виконувати цей обов'язок.

Тому просить суд стягувати 1200 грн. щомісячно на утримання своєї дочки.

Суд відкрив провадження у справі за спрощеною процедурою з повідомленням учасників цивільної справи.

У судовому засіданні сторони звернулися із клопотання про затвердження мирової угоди за умовами якої відповідач узяв на себе зобов'язання щомісячно до досягнення Ольгою Собчак повноліття сплачувати аліменти на її користь у розмірі 1\2 від прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку.

Суд затвердив умови цієї мирової угоди.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>
3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>
4. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів : Постанова пленуму Верховного суду України № 3 від 15.05.2006 р. URL : <http://rada.gov.ua>
5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.
6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.
7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.
8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.
9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.
10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.
11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 6. СПРАВИ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВИХОВАННЯМ ДІТЕЙ

Виховання дітей це є самостійний процес, який охоплює різне коло учасників сімейних правовідносин. Тому готуючись до цієї теми слід звернути увагу на специфіку правовідносин, якими опосередковується виховання малолітніх та неповнолітніх дітей, та спір про право, який із них випливає.

Питання для обговорення

1. Види справ про виховання дитини та їх правова природа
2. Спори щодо участі у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї

3. Спори між батьком і матір'ю щодо визначення місця проживання малолітньої дитини
4. Спори про відібрання малолітньої дитини від інших осіб
5. Справи про позбавлення батьківських прав та їх поновлення
6. Справи про відібрання дитини у батьків (без позбавлення їх батьківських прав)

Питання для самоконтролю

1. *В чому полягає сутність спору про право, який впливає із особистих немайнових відносин учасників сімейних правовідносин?*
2. *За правилами якого виду цивільного судочинства розглядаються спори, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
3. *Який характер судового представництва у справах, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
4. *Назвіть підстави та форми участі посадових осіб та органів державної влади чи місцевого самоврядування у справах, які впливають із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
5. *Які особливості виконання судових рішень у справах, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Справи щодо визначення місця проживання малолітньої дитини та щодо участі у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї»
2. Підготуйте презентацію на тему: «Справи про позбавлення батьківських прав та їх поновлення»

Практичні завдання

1. І.С. Євтушенко звернулася до Святошинського районного суду м. Києва із позовом про розірвання шлюбу і визначення місця проживання дітей, зокрема дванадцятирічної дівчинки Оксана, та шістнадцятирічного хлопчина Василя.

Як зазначено заявницею, 2006 р. вона із Ю.А. Євтушенком уклала шлюб. У жовтні 2022 р. вона змушена була піти від чоловіка, тому що він зловживав спиртними напоями, бешкетував, ображав і бив у присутності дітей.

На даний момент часу вона з дітьми орендує квартиру і за цей час, що проживає окремо від чоловіка, переконалася, що поновлення їхніх сімейних стосунків неможливе. В протилежному випадку це завдасть шкоди і їй, і дітям.

Діти іноді зустрічаються із батьком, але повертатись до нього не хочуть. За час окремого від батька проживання вони стали спокійнішими, їх успішність у школі поліпшилась.

З огляду на наведене, позивачка вважає, що після розірвання шлюбу діти повинні проживати із нею.

Вона уже зверталася до органів опіки і піклування, туди запрошували і батька дітей, з'ясували і їх думку. Тепер вона має висновок, що дітям доцільно проживати із нею.

Святошинський районний суд м. Києва відкрив провадження у справі.

Відповідач відзив на позов не подав. На судові засідання не з'являвся.

Позивачка з'явилася тільки на підготовчє судове засідання.

Перейшовши до розгляду справи по суті, за відсутності сторін та маючи висновок органу опіки та піклування, поданого позивачкою в обґрунтуванні своїх позовних вимог Святошинський районний суд м. Києва задовольнив позовні вимоги у повному обсязі. Зокрема було розірвано шлюб між І.С. Євтушенко та Ю.А. Євтушенко, та визначено місце проживання дітей Оксани та Василя із І.С. Євтушенко.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

2. У справі за позовом Л. Петренка, який є батьком малолітньої Оксани Петренко до К. Петренко про визначення способу його участі у вихованні малолітньої дитини та спілкування із нею Івано-Франківський міський суд залучив орган опіки та піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради як третю особу, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору на боці відповідача, зокрема К. Петренка.

Свої дії Івано-Франківський міський суд мотивував тим, що раніше орган опіки і піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради уже розглядав відповідне звернення Л. Петренка, однак визначений ним спосіб не влаштував ні Л. Петренка, ні К. Петренка.

Чи законними є дії суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. О. Мартиненко, будучи матір'ю Світлани Мартиненко, звернулася до суду із позовом про позбавлення її чоловіка Валентина Мартиненка, батьківських прав. Свої вимоги вона аргументувала тим, що її чоловік проживає в іншому місті, не бере участі у вихованні дитини, не підтримує з нею зв'язок і не сплачує аліменти. На дзвінки Світлани він не відповідає.

У відзиві на позов Валентин Мартиненко визнав позовні вимоги у повному обсязі. В обґрунтуванні своїх вимог він послався на те, те що він не визнає себе батьком Світлани.

Івано-Франківський міський суд відкрив провадження у справі.

У підготовчому судовому засіданні суд з власної ініціативи призначив судово-генетичну експертизу щодо Валентина Мартиненка і зупинив провадження у справі

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>
3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>
4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і позбавлення та поновлення батьківських прав : Постанова пленуму Верховного суду України № 3 від 30.03.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>
5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.
6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.
7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.
8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.
9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.
10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.
11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 7. СПРАВИ ПРО УСИНОВЛЕННЯ

Згідно із ч. 1 ст. 207 СК України усиновленням є прийняття у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду. Усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя.

Враховуючи, що усиновлення відбувається у судовому порядку, тому готуючись до цієї теми необхідно звернути увагу на правову природу

юридичних фактів, які встановлюються судом у процесі розгляду відповідної категорії справ та як вони впливають на процесуальні особливості розгляду цих справ.

Не менш важливими у контексті цієї теми є також питання, які пов'язані із скасуванням усиновлення та позбавлення усиновлювачів батьківських прав. Тому готуючись до цих питань необхідно звернути увагу на характер спору, який впливає із специфіки цих справ так як він впливає на процесуальні особливості їх розгляду.

Питання для обговорення

1. *Справи про усиновлення*
2. *Справи про скасування усиновлення*
3. *Справи про позбавлення батьківських прав усиновлювача*

Питання для самоконтролю

1. *Назвіть нормативні акти, якими врегульовуються правові аспекти здійснення усиновлення в Україні?*
2. *В кого виникає право на усиновлення в Україні та хто може бути усиновленим?*
3. *За правилами якого виду цивільного судочинства здійснюється усиновлення в Україні?*
4. *Визначте коло учасників цивільної справи у справах про усиновлення?*
5. *Які процесуальні особливості розгляду справ про усиновлення?*
6. *Які процесуальні особливості розгляду справ про усиновлення, якщо усиновлювачами є іноземці?*
7. *Які процесуальні особливості розгляду справ про скасування усиновлення?*

Індивідуальні завдання

1. *Підготуйте презентацію на тему: «Справи про усиновлення»*
2. *Підготуйте презентацію на тему: «Справи про скасування усиновлення»*
3. *Підготуйте презентацію на тему: «Справи про позбавлення батьківських прав усиновлювача»*

Практичні завдання

1. *У 2021 р. за рішенням Івано-Франківського міського суду подружжям Мар'яни та Івана Федорченко було усиновлено Світлану Мироненко, батьки якої були позбавлені батьківських прав. Згідно внесених відомостей до актових*

записів на підставі рішення Івано-Франківського міського суду Світлана Мироненко була записана як Федорченко Світлана Іванівна.

У грудні 2022 р. Іван Федорченко пред'явив позов до Мар'яни Федорченко про розірвання шлюбу, який було розірвано у квітні 2023 р.

Враховуючи, що Іван Федорченко у січні 2023 р. покинув Україну, і перестав спілкуватися з Світланою Федорченко та підтримувати із нею зв'язок у будь-якій формі, остання прийняла рішення про визнання у судовому порядку усиновлення недійсним. С. Федорченко є неповнолітньою (17 р.).

Відповідач подав відзив на позов в якому визнав позовні вимоги у повному обсязі.

Суд відкрив провадження у справі.

У підготовчій частині судового засідання задовольнив позовні вимоги у повному обсязі, про що прийняв відповідне рішення і закрити провадження у справі.

Чи правомірними є дії суду? Відповідь обґрунтуйте.

2. У 2022 р. за рішенням Івано-Франківського міського суду подружжям Оксаною та Іваном Малиневич було усиновлено Світлану Макаренко, яка була сиротою. Згідно внесених відомостей до актових записів Світлана Макаренко була записана як Малиневич Світлана Іванівна. На момент усиновлення Світлані виповнилося 8 р.

З часом батьки почали помічати, що в дитини почали з'являтися проблеми психологічного характеру з однолітками, вчителями. З дитиною було важко знайти спільну мову, вихованню вона не піддавалася. На бесіди виховного характеру і батьків, і вчителів Світлана не реагувала.

Оксана та Іван Малиневич записали Світлану на курси до психолога. Однак відвідування цих курсів впродовж пів року до позитивного ефекту у поведінці Світлани не призвело.

Батьки дійшли висновку про те, що вони не зможуть знайти спільної мови із Світланою, і як, наслідок, це не дозволить їм виховати і підготувати Світлану до дорослого життя. Тому, Оксана та Іван Малиневич прийняли рішення звернутися до суду із скасуванням усиновлення.

На момент прийняття такого рішення Оксана та Іван Малиневич були зареєстровані у м. Рогатин.

Чи є підстави для позову? До кого має бути пред'явлений відповідний позов? Виділіть предмет доказування, підстави та предмет позову? Які мають бути судові витрати? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>
3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>
4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і позбавлення та поновлення батьківських прав : Постанова пленуму Верховного суду України № 3 від 30.03.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>
5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.
6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.
7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.
8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.]; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.
9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.
10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.
11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 8. СПРАВИ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ СІМЕЙНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ВИНИКНЕННЯ, ЗМІНИ ЧИ ПРИПИНЕННЯ ІНШИХ ВИДІВ ПРАВОВІДНОСИН

В окремих випадках для здійснення своїх суб'єктивних прав та інтересів учасниками відповідних правовідносин потребується встановлення певних фактів, які впливають саме із сімейних правовідносин, зокрема йдеться про встановлення таких фактів як наприклад, факту усиновлення, факту родинних відносин між фізичними особами, факту перебування фізичної особи на утриманні тощо.

Тому готуючись до цієї теми слід передусім звернути увагу на їх матеріально-правову природу, а також їх вплив на процесуально-правову складову їх встановлення в порядку цивільного судочинства.

Питання для обговорення

1. Встановлення факту належності правовстановлюючих документів особі, прізвище, ім'я, по батькові, місце і час народження якої, що зазначені в документі, не збігаються з прізвищем, ім'ям, по батькові, місцем і часом народження цієї особи, зазначеними у свідоцтві про народження або в паспорті.
2. Встановлення факту народження особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом ДРАЦСу факту народження, у тому числі на тимчасово окупованій території України.
3. Встановлення факту усиновлення.
4. Встановлення факту родинних відносин між фізичними особами.
5. Встановлення факту перебування фізичної особи на утриманні.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть види справ про встановлення фактів сімейно-правового характеру?
2. Для досягнення якої мети учасниками сімейних правовідносин вимагається встановлення фактів сімейно-правового характеру у судовому порядку?
3. За правилами якого виду цивільного судочинства можуть встановлюватися факти сімейно-правового характеру?
4. Визначте коло учасників сімейних справ про встановлення фактів сімейно-правового характеру?
5. Назвіть вимоги до процесуальних документів у справах про встановлення фактів сімейно-правового характеру?

Індивідуальні завдання

1. Підготуйте презентацію на тему: «Встановлення факту народження особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом ДРАЦСу факту народження, у тому числі на тимчасово окупованій території України»
2. Підготуйте презентацію на тему: «Встановлення факту родинних відносин між фізичними особами»
3. Підготуйте презентацію на тему: «Встановлення факту перебування фізичної особи на утриманні»

Практичні завдання

1. З.С. Чорна звернулася до Івано-Франківського міського суду із заявою про встановлення із В. С. Чорною факту родинних стосунків. Зокрема свою заяву вона аргументувала тим, що вона є родичкою і рідною сестрою В. С. Чорної, яка проживала у м. Бучач Тернопільської області.

Як зазначено заявницею, документи, які підтверджують їхні родинні відносини, збереглися, але в них допущено помилки: прізвище сестри записано «Бузько», а у свідоцтві про народження заявниці остання записана як Бузька Зоя Степанівна.

У даний час виникла необхідність встановлення родинних відносин для одержання свідоцтва про спадщину.

Із метою виправлення актового запису про народження заявниця зверталася до органів РАЦС, але їй було відмовлено в задоволенні з тих мотивів, що книги актових записів про народження не збереглися.

Їхні родинні стосунки підтверджуються копіями актових записів про їхнє з сестрою народження та копіями свідоцтв про народження. В цих документах їхнім батьком записано Бузька Степана Володимировича, матір'ю - Бузько Любов Карпівну.

Свідки : Шишка Любов Олександрівна може підтвердити родинні стосунки.

Які правила про підсудність мають бути у даному випадку? Визначте предмет доказування та докази, які мають бути подані при зверненні до суду із відповідною заявою? Відповідь обґрунтуйте.

2. О.І. Пилипенко звернулася до Івано-Франківського міського суду із заявою про встановлення факту перебування на утриманні. Свої вимоги аргументувала тим, що вона є непрацездатною у зв'язку із інвалідністю. Весь цей час та до смерті чоловіка І.Ф. Пилипенка вона перебувала на утриманні його, що підтверджується оплатою її лікування, харчування тощо.

Встановлення факту перебування на утриманні необхідно для одержання пенсії.

Визначте коло учасників цієї справи, а також процедуру за якою суд має розглянути цю справу? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

5. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

6. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.
7. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.
8. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.
9. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.
10. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

ТЕМА № 1 СПРАВИ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ

Поділ майна подружжя є однією із категорій справ, яка є найбільш поширеною у судовій практиці з точки зору спорів, які впливають із сімейних правовідносин. Тому готуючись до цієї теми треба звернути увагу на особливості застосування правил про підсудність, питання, які пов'язані із визначенням предмету доказування та доказів, які мають бути подані до суду, а також особливості, які пов'язані із підготовкою процесуальних документів.

Не менш важливими є також питання, які впливають із спорів про право із шлюбного договору. Тому готуючись слід також звернути увагу на предмет доказування, докази, а також коло учасників, які можуть бути залучені судом при розгляді цієї категорії справ.

Питання для обговорення

1. Поділ спільного сумісного майна подружжя
2. Зміна та розірвання шлюбного договору
3. Визнання недійсним шлюбного договору
4. Режим окремого проживання подружжя: правова природа та особливості розгляду відповідної категорії справ

Питання для самоконтролю

1. *Що таке спільна сумісна власність подружжя та за яких умов вона виникає?*
2. *В чому полягає особливість спору про право між подружжям у разі визначення правового режиму їх майна?*
3. *Визначте коло учасників цивільної справи у спорах, які впливають із визначення правового режиму майна подружжя?*
4. *Які правила про підсудність використовуються при вирішенні спорів про правовий режим майна подружжя?*
5. *Визначте предмет доказування у справах про правовий режим майна подружжя?*
6. *У яких випадках може використовуватися інститут забезпечення позову при розгляді цієї категорії справ?*
7. *Що таке зустрічне забезпечення і чи можливим є його використання при розгляді цієї категорії справ?*
8. *Визначте підстави та предмет позову у справах про зміну та розірвання шлюбного договору?*

9. Які правила про підсудність використовуються при розгляді даної категорії справ?

10. Визначте коло учасників даної категорії сімейних справ?

11. Чи сплачується судовий збір при розгляді справ про зміну та розірвання шлюбного договору?

Практичні завдання

1. Укладаючи шлюб С. Литовченко та М. Мельникович уклали шлюбний договір. Через 2 роки подружнього життя С. Литовченко перебуваючи на сезонних роботах закордоном зазнав травм, після чого повернувся в Україну і став інвалідом II групи.

Ставши інвалідом II групи попросив М. Мельникович змінити шлюбний договір, так як можливості його виконувати у частині її утримання, а також їхніх двох малолітніх дітей, уже не було.

Однак дружина не погодилась змінювати шлюбний договір, після чого С. Мельникович вирішив у судовому порядку його змінити.

Визначте підстави та предмет позову? Відповідь обґрунтуйте.

2. С. А. Руденко звернулася із позовом до Г.К. Руденко про розірвання шлюбу та поділ майна. Свої вимоги вона аргументувала тим, що вони із Г.К. Руденко перебувають у шлюбі із 2020 р. За час перебування у шлюбі вони із Г.К. Руденко нічого спільного не купляли. Квартира, в якій вони проживали за адресою м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності 21/2, належала на праві власності її чоловікові Г.К. Руденко. Водночас пральна машина, праска та холодильник було придбано за її власні кошти.

Тому просила суд визнати право власності на ці побутові прилади і їх витребувати у Г.К. Руденко

Позов був пред'явлений до Івано-Франківського міського суду 21.09.2024 р. При цьому С. А. Руденко як і Г.К. Руденко були зареєстровані у м. Коломия. Суд 30.09.2024 р. відкрив провадження у справі і призначив справу до її розгляду за спрощеною процедурою з повідомленням учасників цивільної справи на 20.10.2024 р.

У відзиві на позов відповідач визнав позовні вимоги і просив розглянути справу за його відсутності.

Суд розгляну справу за одне судове засідання і задовольнив вимоги у повному обсязі. При цьому С. А. Руденко була допитана як свідок про обставини придбання побутових приладів.

Чи законними є дії суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. Обидва громадянина України (подружжя Світлана та Микола Симкуличі) проживали на постійній основі за межами України, зокрема в республіці Чехія. При цьому в 2024 р. дійшли висновку, що подальше їх перебування в шлюбі суперечитиме їхнім інтересам та інтересам їхніх

неповнолітніх дітей у зв'язку із чим вирішили розірвати його та здійснити поділ майна.

З метою звернення до суду представник Світлани Симкулич підготував клопотання до Верховного Суду про визначення останнім суду України, який має розглядати відповідну справу.

Серед спільно нажитого майна у них в Україні залишилися квартира трикімнатна, яка здавалася ними в оренду.

Яке процесуальне рішення в даній ситуації має прийняти Верховний Суд?

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя : Постанова пленуму Верховного суду України № 11 від 21.12.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>

5. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

6. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

7. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

8. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

9. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

10. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

11. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.

ТЕМА 2. СПРАВИ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВИХОВАННЯМ ДІТЕЙ

Виховання дітей це є самостійний процес, який охоплює різне коло учасників сімейних правовідносин. Тому готуючись до цієї теми слід звернути увагу на специфіку правовідносин, якими опосередковується виховання малолітніх та неповнолітніх дітей, та спір про право, який із них випливає.

Питання для обговорення

1. Види справ про виховання дитини та їх правова природа
2. Спори щодо участі у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї
3. Спори між батьком і матір'ю щодо визначення місця проживання малолітньої дитини
4. Спори про відібрання малолітньої дитини від інших осіб
5. Справи про позбавлення батьківських прав та їх поновлення
6. Справи про відібрання дитини у батьків (без позбавлення їх батьківських прав)

Питання для самоконтролю

1. *В чому полягає сутність спору про право, який випливає із особистих немайнових відносин учасників сімейних правовідносин?*
2. *За правилами якого виду цивільного судочинства розглядаються спори, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
3. *Який характер судового представництва у справах, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
4. *Назвіть підстави та форми участі посадових осіб та органів державної влади чи місцевого самоврядування у справах, які впливають із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*
5. *Які особливості виконання судових рішень у справах, які впливають у зв'язку із виконанням учасниками сімейних правовідносин своїх особистих немайнових обов'язків?*

Практичні завдання

1. І.С. Євтушенко звернулася до Святошинського районного суду м. Києва із позовом про розірвання шлюбу і визначення місця проживання дітей, зокрема дванадцятирічної дівчинки Оксана, та шістнадцятирічного хлопчина Василя.

Як зазначено заявницею, 2006 р. вона із Ю.А. Євтушенком уклала шлюб. У жовтні 2022 р. вона змушена була піти від чоловіка, тому що він зловживав спиртними напоями, бешкетував, ображав і бив у присутності дітей.

На даний момент часу вона з дітьми орендує квартиру і за цей час, що проживає окремо від чоловіка, переконалася, що поновлення їхніх сімейних стосунків неможливе. В протилежному випадку це завдасть шкоди їй, і дітям.

Діти іноді зустрічаються із батьком, але повертатись до нього не хочуть. За час окремого від батька проживання вони стали спокійнішими, їх успішність у школі поліпшилась.

З огляду на наведене, позивачка вважає, що після розірвання шлюбу діти повинні проживати із нею.

Вона уже зверталася до органів опіки і піклування, туди запрошували і батька дітей, з'ясували і їх думку. Тепер вона має висновок, що дітям доцільно проживати із нею.

Святошинський районний суд м. Києва відкрив провадження у справі.

Відповідач відзив на позов не подав. На судові засідання не з'являвся.

Позивачка з'явилася тільки на підготовчє судове засідання.

Перейшовши до розгляду справи по суті, за відсутності сторін та маючи висновок органу опіки та піклування, поданого позивачкою в обґрунтуванні своїх позовних вимог Святошинський районний суд м. Києва задовольнив позовні вимоги у повному обсязі. Зокрема було розірвано шлюб між І.С. Євтушенко та Ю.А. Євтушенко, та визначено місце проживання дітей Оксани та Василя із І.С. Євтушенко.

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

2. У справі за позовом Л. Петренка, який є батьком малолітньої Оксани Петренко до К. Петренко про визначення способу його участі у вихованні малолітньої дитини та спілкування із нею Івано-Франківський міський суд залучив орган опіки та піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради як третю особу, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору на боці відповідача, зокрема К. Петренка.

Свої дії Івано-Франківський міський суд мотивував тим, що раніше орган опіки і піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради уже розглядав відповідне звернення Л. Петренка, однак визначений ним спосіб не влаштував ні Л. Петренка, ні К. Петренка.

Чи законними є дії суду? Відповідь обґрунтуйте.

3. О. Мартиненко, будучи матір'ю Світлани Мартиненко, звернулася до суду із позовом про позбавлення її чоловіка Валентина Мартиненка, батьківських прав. Свої вимоги вона аргументувала тим, що її чоловік проживає в іншому місті, не бере участі у вихованні дитини, не підтримує з нею зв'язок і не сплачує аліменти. На дзвінки Світлани він не відповідає.

У відзиві на позов Валентин Мартиненко визнав позовні вимоги у повному обсязі. В обґрунтуванні своїх вимог він послався на те, те що він не визнає себе батьком Світлани.

Івано-Франківський міський суд відкрив провадження у справі.

У підготовчому судовому засіданні суд з власної ініціативи призначив судово-генетичну експертизу щодо Валентина Мартиненка і зупинив провадження у справі

Дайте оцінку діям суду? Відповідь обґрунтуйте.

Література і законодавство

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III URL : <http://rada.gov.ua>

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV URL : <http://rada.gov.ua>

12. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX URL : <http://rada.gov.ua>

3. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і позбавлення та поновлення батьківських прав : Постанова пленуму Верховного суду України № 3 від 30.03.2007 р. URL : <http://rada.gov.ua>

4. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. Видання 2-е, перероблене і доповнене. – Х.: Еспада, 2009. – 448 с.

5. Гузь Л. Є. Підготовка до судового розгляду справ, що виникають зі шлюбно-сімейних відносин / Л. Є. Гузь, М. С. Лайкова, А. В. Сербіна. — Х.: Фактор, 2014. — 96 с.

6. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. Х. : ЕКУС, 2022. 416 с.

7. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] / [Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Київ : Юрінком Інтер, 2021. - 838 с.

8. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н.В., Гулька Б.І., Кота О.О. – Київ : ВД «Дакор», 2021. – 1028 с.

9. Сімейне право України : підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с.

10. Сімейний кодекс України: наук.-практ. коментар. [О.О. Білик та ін.]; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 550 с.